

BAB 2

PENGAJIAN QIRA'ĀT DI AL-MADINAH INTERNATIONAL ISLAMIC UNIVERSITY

2.1 PENDAHULUAN

Hampir setiap institusi pengajian tinggi awam dan swasta yang menawarkan Pengajian Islam di Malaysia menawarkan ilmu Qira'āt kepada mahasiswa dan mahasiswi mereka. Ini disebabkan ilmu Qira'āt berkait rapat dengan pelbagai disiplin ilmu terutamanya dalam pengajian Tafsir Al-Quran⁴².

MEDIU di antara pusat pengajian pertama yang mengadakan program pengajian Qira'āt di peringkat Ijazah Sarjana dan PhD. Oleh itu, para pelajar lepasan ijazah yang ingin menyambung pengajian Qira'āt ke peringkat yang lebih tinggi boleh melanjutkannya di MEDIU tertakluk kepada syarat-syarat tertentu.

Di dalam bab ini, penulis akan menjelaskan pengajian Qira'āt yang terdapat di MEDIU dari segi struktur pengajiannya, status dan bilangan pelajar yang mengikuti pengajian Qira'āt di MEDIU dan peranan perpustakaan MEDIU terhadap pelajar-pelajar Qira'āt.

---

⁴² Muhammad Hafiz bin Salleh, Abd Muhaimin bin Ahmad, Norazman bin Alias, “Kebekesanan Mempelajari Ilmu Qira'āt: Antara Harapan, Cabaran dan Penyelesaian Masalah”, Kertas Kerja Seminar Qira'āt Kebangsaan 2011, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM), h.1.

2.2 PENGAJIAN QIRA'ĀT⁴³

2.2.1 Struktur Pengajian

Pengajian Qira'āt di MEDIIU menawarkan tiga peringkat pengajian iaitu: Ijazah Sarjana Muda, Ijazah Sarjana dan PhD. Pengajian Qira'āt juga diletakkan di bawah unit Fakulti Sains Islam.

2.2.1.1 Ijazah Sarjana Muda

Kuliah Sains Al-Quran diadakan bertujuan untuk melahirkan pakar dalam pengajian Al-Quran dari segi pengetahuan dalam pelbagai cara bacaan, penguasaan hafazan dan pemahaman yang mendalam di dalam bidang tafsir. Selain itu, ia juga diwujudkan bagi meningkatkan tenaga pengajar pada masa akan datang yang mahir dalam pengajian Al-Quran. Kuliah ini juga dikenali sebagai Kuliah Tafsir kerana ia tidak hanya mengkhususkan subjek-subjek Qira'āt sahaja, malah lebih menumpukan kursus pengajiannya kepada subjek Tafsir. Bahasa Arab dijadikan sebagai bahasa pengantar di dalam program pengajian ini.

Tempoh pengajian bagi peringkat ini adalah selama empat tahun dan setiap tahun mempunyai dua semester. Akan tetapi bagi tahun pertama, pelajar perlulah menghadiri kursus semester pendek selama tujuh minggu dengan mengambil subjek Bahasa Kebangsaan A dan B, Pengajian Islam dan Pengajian Malaysia bagi memenuhi syarat-syarat MQA. Subjek-subjek teras Fakulti Sains Islam hendaklah diselesaikan pengajiannya pada tahun pertama dan di antara subjek teras fakulti ialah: Biografi Rasulullah s.a.w, Pencerobohan Ideologi dan Pendidikan Islam.

---

⁴³ Nurzamir bin Zakaria, Ketua Unit, Pereka Pengajaran, Jabatan Pereka dan Multimedia MEDIIU, temubual dengan penulis, 02 Januari 2013.

Walaubagaimanapun, subjek-subjek Qira'āt diperkenalkan kepada para pelajar pada tahun dua, semester dua iaitu Pengenalan Ilmu Qira'āt. Subjek ini memberi pemahaman kepada pelajar-pelajar akan asas-asas persembahan dalam bacaan qira'āt diikuti dengan mengenali biografi imam-imam Qira'āt tujuh yang paling masyhur. Selain itu, pelajar juga didedahkan dengan kaedah untuk menyangkal keraguan yang dibawa oleh orientalis berkenaan dengan Al-Quran. Seterusnya pada tahun ketiga, semester kedua, subjek Qira'āt diajar dengan lebih jelas di dalam subjek Bimbingan dan Penjelasan dalam Persembahan Bacaan (*Guidance and Explanation Recitation*) melalui tujuh jenis bacaan Qira'āt bermula dari surah al-Isra' hingga surah al-Nas. Oleh itu, pelajar dapat meningkatkan kebolehan mereka dalam pembacaan yang berbeza dengan menggunakan kaedah talaqqi.

Setelah menguasai dan mengetahui asas-asas persembahan bacaan Qira'āt tujuh, pada tahun keempat pengajian pelajar akan mengikuti kelas Qira'āt tujuh amali pada semester pertama dan kedua bermula dari surah al-Fātihah hingga surah Taha. Di samping itu, subjek Fawāsil⁴⁴ dan Rasm Al-Quran⁴⁵ turut diadakan di dalam Kuliah Sains Al-Quran.

Pada hemat penulis, Ijazah Sarjana Muda Sains Al-Quran mengalakkan para pelajar untuk mengetahui segala aspek dalam bidang Al-Quran. Penulis bersetuju dengan subjek-subjek yang ditawarkan dalam fakulti ini kerana MEDIIU tidak memisahkan ilmu Qira'āt tujuh, Tafsir dan subjek-subjek yang berkaitan dengan Qira'āt

---

⁴⁴ Ilmu Fawāsil membincangkan tentang bilangan ayat dan surah serta akhir dan permulaan bagi setiap ayat. Kaedah pengiraannya ialah dengan melihat persamaan ayat sebelum dan selepas dari segi panjang atau pendeknya mengikut kesepakatan ulama'. Pengiraan ini juga diambil kira pada kesempurnaan makna ayat dan persamaan yang ada di akhir ayat dengan satu ayat yang lain.

⁴⁵ Ilmu Rasm merupakan kaedah penulisan lafaz-lafaz ayat Al-Quran dari segi menambah, mengurang, memisah dan menggantikan huruf.

yang lain, dan ini membuatkan pelajar mampu mengetahui dan menguasai subjek-subjek Al-Quran walaupun di peringkat Ijazah Sarjana Muda.

Jadual 2.1: Struktur Pembelajaran

Bil.	Kod Kursus	Matapelajaran	Mata Jam Kredit
1.	TAHUN 1 (SEMESTER 1)		
	CICT1023	Penggunaan Teknologi Maklumat	3
	LARB1014	Sintaksis (1)	4
	IUSU1043	Pencerobohan Ideologi	3
	IUQR1224	Pengenalan Sains Al-Quran	4
	IHIS1063	Sejarah Perundangan	3
	TAHUN 1 (SEMESTER 2)		
	IHIS1033	Biografi Rasulullah s.a.w (1)	3
	EMET1043	Pendidikan Islam	3
	EMET1033	Metodologi Penyelidikan	3
	IAQD1114	Pengenalan 'Aqidah	4
	IUHD1153	Pengenalan Terminologi Hadith	3
	SEMESTER PENDEK (7 MINGGU)		
	MPW2113/2123	Bahasa Kebangsaan A/B	3
	MPW2143	Pengajian Islam	3
	MPW2133	Pengajian Malaysia	3
2.	TAHUN 2 (SEMESTER 1)		
	IHIS2043	Biografi Rasulullah s.a.w (2)	3
	IFIQ2013	Jurispudens Islam (Fiqh) (1)	3
	IHDT2013	Hadith (1)	3
	IAQD2013	Fahaman Islam ('Aqidah) (1)	3
	IUQR2014	Tafsir (1)	4
	TAHUN 2 (SEMESTER 2)		
	LARB 2063	Morfologi (1)	3
	IAQD2023	Fahaman Islam ('Aqidah) (2)	3
	IUQR2024	Tafsir (2)	4
	IUQR2033	'Ulum Quran (1)	3
	IUQR2234	Pengenalan Ilmu Qira'at (1)	4
3.	TAHUN 3 (SEMESTER 1)		
	IHDT3023	Hadith (2)	3
	IFIQ3023	Jurispudens Islam (Fiqh) (2)	3
	IAQD3033	Fahaman Islam (Aqidah) (3)	3
	IUQR3064	Tafsir (3)	4
	IUQR3043	'Ulum Quran (2)	3
	TAHUN 3 (SEMESTER 2)		

	IUQR3074	Tafsir (4)	4
	IUQR3183	Metodologi Tafsir	3
	IUQR3083	Tafsir Mawḍū'i (1)	3
	IUQR3054	Bimbingan dan Penjelasan dalam Persembahan Bacaan	4
	IUQR3164	Fāwasil	4
4.	TAHUN 4 (SEMESTER 1)		
	IUQR4144	Tafsir (5)	4
	IUQR4124	Rasm Al-Quran (1)	4
	IUQR4104	Qira'āt Amali (1)	4
	IUQR4093	Tafsir Mawḍū'i (2)	3
	TAHUN 4 (SEMESTER 2)		
	IUQR4154	Tafsir (6)	4
	IUQR4134	Rasm Al-Quran (2)	4
	IUQR4114	Qira'āt Amali (2)	4

Sumber: *Admissions*, www.medi.u.edu.my.⁴⁶

2.2.1.2 Ijazah Sarjana⁴⁷

Ijazah Sarjana ialah satu peringkat ilmiah yang dianugerahkan kepada individu-individu yang telah menjalani kajian di peringkat tinggi. Kajian yang dijalankan hendaklah mempunyai kemahiran yang tinggi dalam menganalisis, penilaian yang kritis dan mampu menyelesaikan permasalahan dengan kompleks dan rapi. Oleh itu, MEDIU menfokuskan Ijazah Sarjana Qira'āt kepada struktur pengajian yang membuatkan pelajar-pelajar lebih mahir dan mampu menguasai sepenuhnya pengajian Qira'āt sepuluh. Selain itu, subjek-subjek yang ditawarkan juga mencapai nilai-nilai personaliti Islam di samping mengangkat tahap kesedaran yang tinggi, malah Bahasa Arab menjadi medium perantaraan pengajian di peringkat ini.

Ijazah Sarjana di MEDIU mempunyai tiga jenis struktur pengajian iaitu: struktur A, struktur B, struktur C samada sepenuh masa atau separuh masa. Pengajian

⁴⁶ *Bachelor of Islamic Sciences (Hons) in the Sciences of Al-Quran*, laman sesawang MEDIU, dicapai pada 02 Januari 2013, www.medi.u.edu.my.

⁴⁷ Nurzamir bin Zakaria, Ketua Unit, Pereka dan Pengajaran, Jabatan Pereka dan Multimedia MEDIU, temubual dengan penulis, 02 Januari 2013.

bagi struktur A hanya tertumpu kepada penulisan disertasi sahaja manakala pengajian bagi struktur B pula, pelajar perlu menghadiri kursus dan disertasi. Struktur C pula, pelajar hanya perlu menghadiri kursus iaitu kelas tutorial sepenuhnya dan menyiapkan beberapa kertas kerja atau tugas yang diberikan oleh pensyarah.

Jadual 2.2: Mod Pengajian Ijazah Sarjana

Bil.	Mod Pengajian	Struktur Pengajian	Tempoh Pengajian
1.	Sepenuh Masa	Struktur B (30 jam kredit+tesis)	1 ½ Tahun (3 Semester)
	Separuh Masa		3 Tahun (6 Semester)
2.	Sepenuh Masa	Struktur C (45 jam kredit kertas projek)	2 Tahun (4 Semester)
	Separuh Masa		4 Tahun (8 Semester)

Skema pemarkahan peringkat Ijazah Sarjana bagi struktur B dan C adalah 60% tertumpu pada markah peperiksaan dan 40% tertumpu kepada tugas yang melibatkan kertas kerja termasuk disertasi, kehadiran dan forum. Manakala struktur A pula, 100% permarkahannya tertumpu pada penulisan disertasi. Skema dan gred pemarkahan MEDIIU mempunyai perbezaan dan gred pemarkahannya lebih tinggi berbanding dengan institut-institut pengajian yang lain di Malaysia.

Jadual 2.3: Gred Pemarkahan

Markah	Gred	Mata Gred (CGPA)
100-90	A+	4.00
89-80	A-	3.70
79-75	B+	3.50
74-70	B	3.35
69-65	B-	3.00
64-60	C+	2.70
59-55	C	2.35
54-50	C-	2.00
49-0	F	0.00

Sumber: *Grade and evaluation*, www.medi.u.edu.my⁴⁸

⁴⁸ *Rules and Ragulation*, laman sesawang MEDIIU, dicapai pada 02 Januari 2013, www.medi.u.edu.my.

Terdapat sembilan subjek yang ditawarkan bagi peringkat Ijazah Sarjana Qira'āt di antaranya adalah seperti di dalam jadual berikut:

Jadual 2.4: Subjek-subjek Yang Ditawarkan

Bil.	Subjek	Kod Kursus	Status Subjek
1.	Kaedah Penyelidikan Lanjutan	GMET5053	Teras
2.	Qira'āt Sepuluh, Penyampaian dan Panduan (1)	GUQR5354	Major
3.	Qira'āt Sepuluh, Penyampaian dan Panduan (2)	GUQR5364	Major
4.	Tarikh Muṣḥaf	GUQR5433	Major
5.	Waqaf dan Ibtida'	GUQR5413	Major
6.	Ṭabaqāt Qurra'	GUQR5423	Major
7.	Perbezaan Qira'āt dan Kesannya Terhadap Tafsir	GUQR5343	Major
8.	Difa' Al-Quran	GUQR5323	Major
9.	Qira'āt Sepuluh, Penyampaian dan Panduan (3)	GUQR5374	Major

Subjek Kaedah Penyelidikan Lanjutan adalah menjadi subjek teras bagi setiap fakulti. Selebihnya merupakan subjek major yang wajib diambil bagi pelajar sehingga selesai kursus pengajian mereka bergantung kepada struktur pengajian yang dipilih.

Subjek-subjek yang ditawarkan membuatkan pelajar lebih menguasai bidang Qira'āt itu sendiri. Dengan itu, pelajar Ijazah Sarjana Muda Qira'āt dari institusi luar boleh menyertai kursus ini di mana memandangkan institusi pengajian tinggi di Malaysia tiada lagi menawarkan Ijazah Sarjana Qira'āt.

2.2.1.3 PhD⁴⁹

PhD Qira'āt merupakan peringkat pengajian tertinggi di MEDIIU. Oleh itu, MEDIIU telah menetapkan skop kajian penyelidikan yang dicadangkan bagi calon PhD di dalam kajian mereka. Di antara skop penyelidikan yang dicadangkan adalah:

⁴⁹ *Opt.cit.*

- 1) Kajian di dalam kitab-kitab Qira'āt.
- 2) Mentahqiq manuskrip-manuskrip Qira'āt.
- 3) Orientalis dan Qira'āt.
- 4) Kajian Orientalis terhadap Qira'āt.
- 5) Kejanggalan Qira'āt di dalam Tafsir dan kesannya dalam memperkayakan makna.
- 6) Qira'āt Mutawātir dalam kitab-kitab Tafsir.
- 7) Qira'āt di dalam kitab-kitab Hadith.
- 8) Kajian dalam kitab Manzūmah Ḥirz al-Amāni wa Wajh al-Tahāny dalam tujuh Qira'āt oleh Shaṭiby.
- 9) Kajian dalam kitab Ṭayib al-Nashr fī al-Qira'āt al-‘Ashr oleh Ibn al-Jauzi.

PhD juga mempunyai mod pengajian yang sama dengan ijazah sarjana muda dan sarjana iaitu sepenuh masa dan separuh masa. Akan tetapi, PhD hanya melibatkan pengajian yang berstruktur A sahaja iaitu menghadiri kelas kaedah penyelidikan lanjutan dan membuat disertasi.

Jadual 2.5: Mod Pengajian

Bil.	Mod Pengajian	Struktur Pengajian	Tempoh Minima	Tempoh Mixima
1.	Sepenuh Masa	Struktur A (Subjek Kaedah Penyelidikan Lanjutan+Penyelidikan)	3 Semester	6 Semester
			1 Tahun	3 Tahun
2.	Separuh Masa		4 Semester	10 Semester
			2 Tahun	5 Tahun

2.2.2 Syarat-syarat Khas Pelajar-pelajar Lepas Ma'had Qira'āt Al-Azhar⁵⁰

Pelajar-pelajar lepasan Ma'had Qira'āt al-Azhar di Shubro mahupun di Mansūrah, Mesir yang mempunyai Shahādah Takhaṣuṣ Qira'āt diletakkan syarat-syarat

⁵⁰ Syazwan Khalis Idrus, Ketua Jabatan Peperiksaan dan Penyimpanan, temubual dengan penulis, 04 Januari 2013.

khas untuk melanjutkan pengajian mereka ke peringkat Ijazah Sarjana Qira'āt di MEDIIU. Pelajar diminta untuk mengambil subjek-subjek pelengkap kursus iaitu: Sejarah Perundangan Islam, Pengenalan kepada Sains Al-Quran, Pengenalan kepada Kepercayaan Islam, Pencerobohan Ideologi dan Pengenalan Istilah-istilah Sains Hadith.

Selain daripada faktor pengambilan subjek di Ma'had Qira'āt al-Azhar yang tidak mencukupi, syarat-syarat MEDIIU yang dikenakan ke atas pelajar-pelajar juga adalah merujuk kepada Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 10 Tahun 2006⁵¹ iaitu penetapan semula nilai taraf baru bagi kelayakan-kelayakan Ijazah Sarjana Muda dalam bidang Sastera dan Sains Kemasyarakatan dari universiti-universiti di Mesir dan arab Saudi. Melihat kepada perkara yang kelapan halaman 3 dan 4, kerajaan telah bersetuju menurunkan nilai taraf kelayakan Shahādah Takhaṣuṣ Qira'āt dari Ma'had Qira'āt al-Azhar, daripada setaraf dengan Ijazah Sarjana Muda kepada setaraf dengan Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia (STPM).

Pada pandangan penulis, syarat-syarat khas yang dikenakan kepada pelajar-pelajar Ma'had Qira'āt al-Azhar adalah tidak wajar kerana mengikut kepada Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 10 Tahun 2006, pihak kerajaan telah pun menaik taraf semula kelayakan Shahādah Takhaṣuṣ Qira'āt setaraf dengan Ijazah Sarjana Muda Kepujian berkuatkuasa pada 21 April 2006. Perkara seperti ini harus diteliti oleh pihak MEDIIU agar MEDIIU sentiasa mengikuti perkembangan sektor pengajian tinggi di Malaysia.

---

⁵¹ JPA(L)S. 180/8/1-110 Jld. 2(2).

2.2.3 Prosedur Penulisan Tesis/Disertasi Sarjana⁵²

Calon-calon sarjana yang menyertai program pengajian struktur A dan B, perlulah menghantar kertas cadangan (proposal) kepada Panel Penilaian mengikuti kehendak fakulti masing-masing sebelum memulakan penulisan tesis. Calon dikehendaki menulis kertas cadangan dan tesis menggunakan Bahasa Arab atau Bahasa Inggeris. Kertas cadangan calon sekurang-kurangnya diisi dengan:

- Objektif Kajian.
- Latar belakang Kajian atau Ulasan Karya.
- Metodologi Kajian.
- Kerangka Kerja.

Calon juga diberikan had masa penyerahan kertas cadangan di mana kertas cadangan perlulah disemak oleh penyelia atau pembantu penyelia sekurang-kurangnya dua minggu sebelum membuat penyerahan kepada pihak fakulti. Setelah penyelia dan pihak fakulti menyemak dan berpuas hati dengan kertas cadangan yang telah diserahkan, calon hendaklah bersedia untuk pembentangan. Pembentangan kertas cadangan akan dinilai oleh Panel-panel Penilai iaitu: Dekan IPS, Penyelia, Pembantu Penyelia, Kakitangan Akademik yang mempunyai PhD yang berkaitan dengan kajian calon dan Penolong Pengarah Fakulti.

Sekiranya kertas cadangan tidak memenuhi kehendak Panel-panel Penilai, calon akan diberikan gred U dan dinasihatkan untuk membaiki semula. Calon juga diminta untuk membuat pembentangan semula dan diberikan peluang sebanyak tiga kali untuk

---

⁵² *Posgraduate Rules*, laman sesawang MEDIIU, dicapai pada 06 Januari 2013, www.medi.u.edu.my.

melempi syarat kelulusan kertas cadangan. Kegagalan calon dalam pembentangan buat kali ketiga akan diberikan gred U dan ini boleh menyebabkan pembatalan pencalonan.

Seterusnya, tesis dan disertasi yang telah tamat penulisannya perlulah disemak oleh pemeriksa. Selepas disemak, calon akan diberikan borang Notis Penyerahan Tesis oleh pihak fakulti. Calon diminta mendapatkan tandatangan dari Penyelia, Pembantu Penyelia dan Dekan Fakulti beserta dengan pembentangan kertas cadangan, kursus-kursus keusahawanan yang diminta oleh fakulti masing-masing, pembentangan hasil kajian dan penyerahan laporan prestasi. Calon yang tidak mampu menyediakan dan menyiapkan kesemua permintaan Notis Penyerahan Tesis, mereka dianggap gagal.

2.2.4 Tenaga Pengajar⁵³

Terdapat seramai 37 orang pensyarah yang diambil kebanyakannya dari Timur Tengah untuk menghadiri sesi pengajaran secara dalam talian dan konvensional di Fakulti Sains Islam di MEDIIU.

Jadual 2.6: Pensyarah-pensyarah Fakulti Sains Islam⁵⁴

Bil.	Nama	Negara
1.	Mohammed Abu Hendei	Mesir
2.	Asst. Prof Dr.Moussa Keita	Afrika
3.	Dr.Sobhy Abdul Salam Mohammed	Mesir
4.	Dr.Walid Ali Tantawy	Mesir
5.	Asst. Prof Dr.Alaa Hussein Delaemi	Mesir
6.	Dr.Khaled Abdel Salam	Mesir
7.	Asst. Prof Dr.Abdullah Ahmad Badawi	Mesir
8.	Dr.Maghdy Salash	Mesir
9.	Zein El Abidin Radhwa	Mesir
10.	Dr.Samy Al Sabagh	Mesir
11.	Dr.Rafa Ahmad Nawareg	Mesir
12.	Dr.Bilal Baksh	Mesir
13.	Dr.Ateya Adlan Ramadan	Mesir

⁵³ *Zaytoonah*, laman sesawang MEDIIU, dicapai pada 06 Januari 2013, www.mediui.edu.my.

⁵⁴ *Zaytoonah* merupakan sebuah data berbentuk pokok atau rangka yang memudahkan untuk mencari maklumat dengan segera. Penerangan yang disediakan terlalu ringkas kerana masih dalam proses pembaikpulihan.

14.	Abu Bakar Abdel Maksoud Kamal	Mesir
15.	Dr.Mahmoud Mahammad Ali	Mesir
16.	Dr.Ahmed Mahmoud al-Saod	Mesir
17.	Dr.Mohammaed Said Ghazali	Mesir
18.	Dr.Ezzat Ruby	Mesir
19.	Dr.Ashraf Zaher Suifi	Mesir
20.	Dr.Karem Abdul Azim Ali	Mesir
21.	Fellag Mohammed	Mesir
22.	Dr.Salama Abdul Fatah Basiouni	Mesir
23.	Dr.Khalid Nabawi Hagag	Mesir
24.	Dr.Mohammaed Sayyed Al Bisati	Mesir
25.	Dr.Abdul Nasir	Saudi Arabia
26.	Dr.Usman Jakfar	Indonesia
27.	Dr.Hatam Mohamed Mazruah	Mesir
28.	Dr.Umar Ridhwan	Mesir
29.	Dr.Nady Qubeisi Sarhaan	Mesir
30.	Dr.Goma'ah Hamdy	Mesir
31.	Dr.Ramadan Al Mu'ti	Mesir
32.	Dr.Al-Sayid Abdul Rahim	Mesir
33.	Dr.Sobhy Abdul Salam Mohammed	Mesir
34.	Dr.Anisur Rahman	Bangladesh
35.	Dr.Al Sayed Sayed Nagm	Mesir
36.	Dr.Mahmoud Sa'ad	Mesir
37.	Dr.Mahdy Abdul Aziz	Mesir
38.	Dr.Yasser Abdul Jadallah	Mesir
39.	Dr.Taha Ahmed Hassan	Mesir
40.	Hendei Sobir	Mesir
41.	Samy Sharqawi	Mesir
42.	Dr.Mohammed Ahmed Isa	Mesir
43.	Dr.Abdul Ghani Jadallah	Mesir
44.	Dr.Shumsudin Yabi	Pattani
45.	Dr.Hassani Mohammed Noor	Mesir

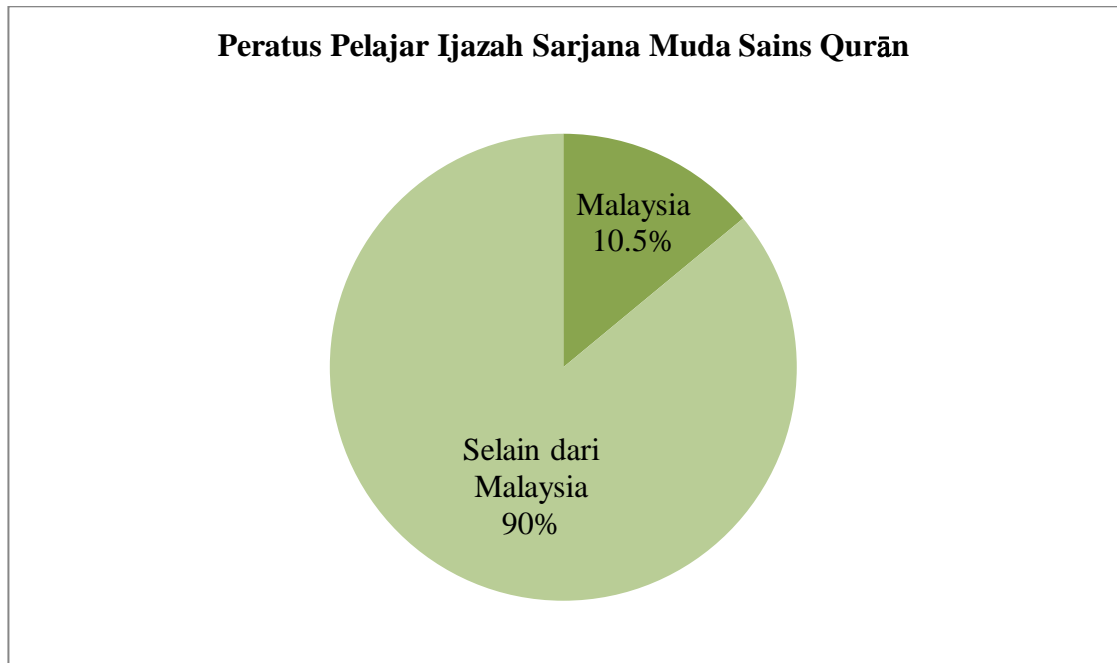
2.3 PELAJAR-PELAJAR PENGAJIAN QIRA'ĀT⁵⁵

2.3.1 Ijazah Sarjana Muda Sains Al-Quran

Seramai 686 orang pelajar dari serata dunia telah mengikuti program pengajian Ijazah Sarjana Muda Sains Al-Quran di MEDIIU. Di antara pusat pembelajaran yang menjadi tumpuan ialah di Arab Saudi, Malaysia, Kuwait, Indonesia di Yogyakarta dan Makassar.

⁵⁵ Syazwan Khalis Idrus, Ketua Jabatan Peperiksaan dan Penyimpanan, temubual dengan penulis, 10 Januari 2013.

Rajah 2.1: Peratus Bilangan Pelajar Mengikut Pusat Pembelajaran MEDIIU

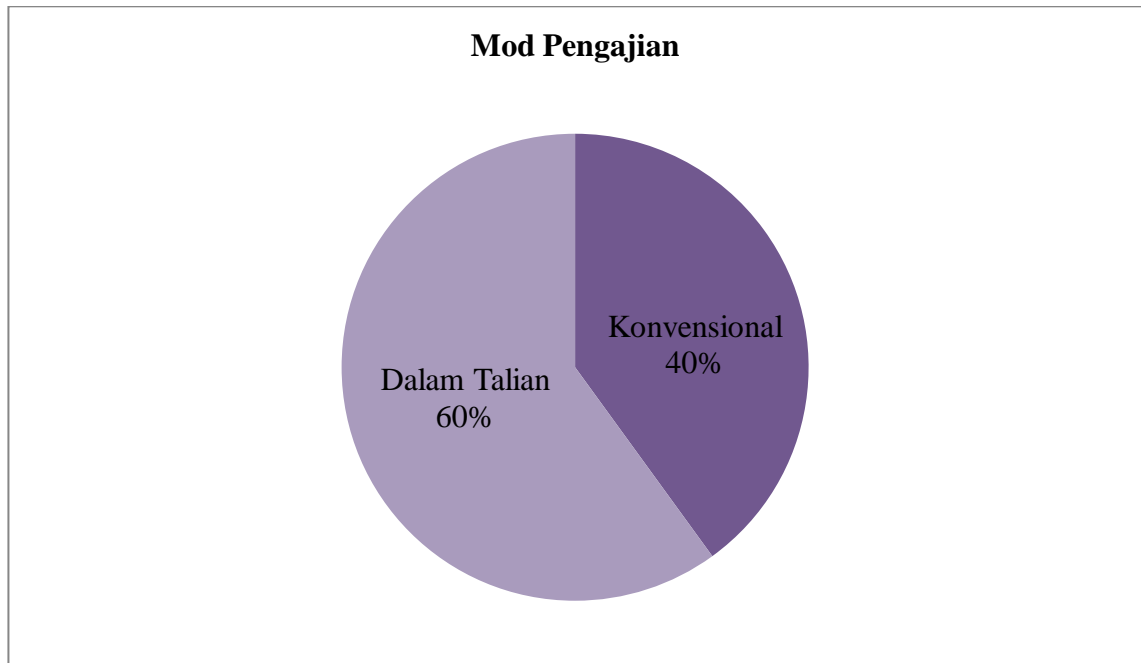
Sumber: Syazwan Khalis Idris⁵⁶

Seperti Rajah 2.1, didapati 10.5% pelajar yang mengikuti program pengajian di pusat pembelajaran di Malaysia iaitu seramai 71 orang. Manakala 90% iaitu seramai 607 orang pelajar adalah mereka yang mengikuti pengajian di pusat pembelajaran selain dari di Malaysia. Tambahan pula, seramai 73 orang pelajar telah pun menamatkan sesi pengajian mereka.

---

⁵⁶ Syazwan Khalis Idrus, Data Pelajar MEDIIU (*Microsoft Excel*), laman sesawang *yahoomail*, dicapai pada 10 Januari 2013, <http://us-mg5.mail.yahoo.com>.

Rajah 2.2: Peratus Bilangan Pelajar Mengikut Mod Pengajian Di Malaysia

Sumber: Syazwan Khalis Idris⁵⁷

Majoriti pelajar mengambil mod pengajian secara dalam talian di Malaysia, menurut rajah 2.2 peratusan menunjukkan 60% iaitu seramai 56 orang. Akan tetapi, seramai 37 orang pelajar iaitu sebanyak 40% yang mengikuti sesi pembelajaran secara bersemuka.

2.3.2 Sarjana Qira'āt⁵⁸

Sarjana Qira'āt di MEDIIU mencapai seramai 41 orang dan mempunyai latarbelakang pengajian yang berlainan.

Jadual 2.7: Bilangan Pelajar Di Pusat Pemelajaran Malaysia

Bil.	Nama	Struktur Pengajian	Warganegara	Pusat Pembelajaran	Latar belakang Pengajian
1.	Mahathir bin Othman	Struktur B Sepenuh	Malaysia	Shah Alam	B.A Hons Takhaşuş Qirā'āt, Ma'had

⁵⁷ *Ibid.*

⁵⁸ *Opt.cit*, temubual dengan penulis, 11 Januari 2013.

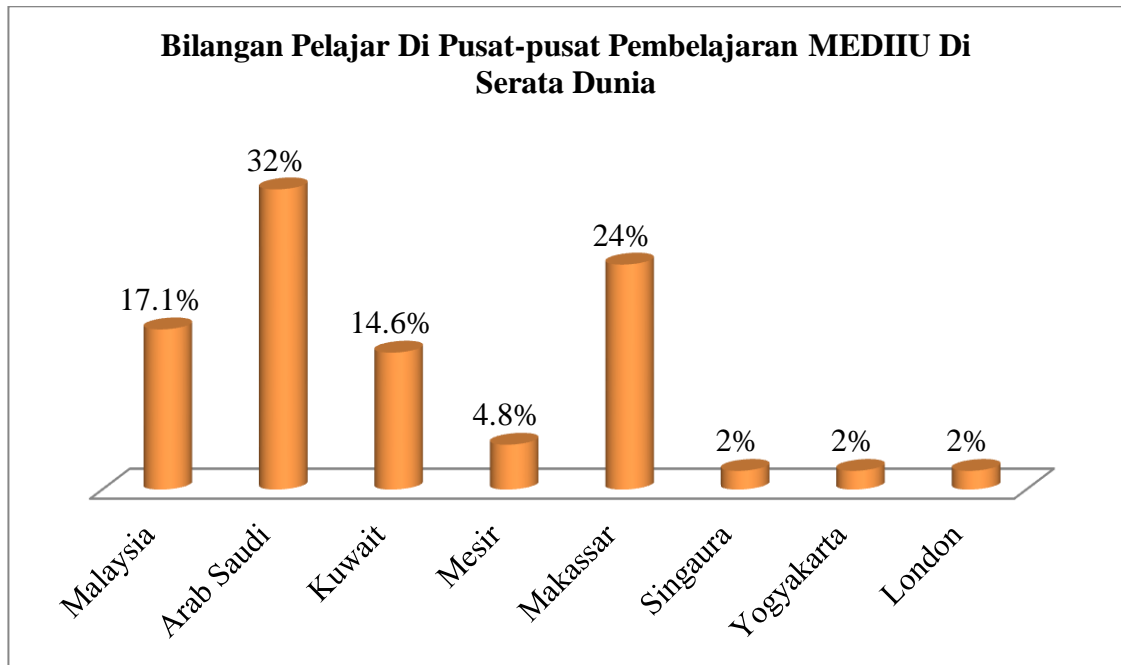
		Masa			Qirā'āt Al-Azhar, Shoubro.
2.	Aziziul bin Hassan	Struktur C Sepenuh Masa	Malaysia	Kota Bahru	B.A Hons Bahasa Arab dan Kesusasteraan, Universiti al-Bayt
3.	Kamar Shah bin Ismail	Struktur C Sepenuh Masa	Malaysia	Shah Alam	Diploma Pendidikan, Kolej Pendidikan Perdana, Shah Alam, Selangor
4.	Ahmad Zulfa bin Abdul Samad	Struktur C Sepenuh Masa	Malaysia	Kota Bahru	B.A Hons Al-Quran dan Pengajian Islam, Universiti Islam Madinah Munawwarah
5.	Mohd Zakwan bin Md.Jamil	Struktur B Sepenuh Masa	Malaysia	Shah Alam	Shahādah in Al-Quran and Tajwid, Darul Uloom Zakariyya
6.	Sawadogo Abdoulaye	Struktur A Sepenuh Masa	Burkina Faso	Shah Alam	B.A Hons Bahasa Arab dan Pengajian Islam, Kuliyyah Da'wah, Damsyik
7.	Abdelmo haimen Sayed Aly Abdel Majid	Struktur B Sepenuh Masa	Mesir	Kota Bahru	B.A Hons Lisanis Fi Qira'āt Wa 'Ulum Al-Quran, Universiti al-Azhar

Sumber: Syazwan Khalis Idris.⁵⁹

Jadual di atas menunjukkan hanya 7 orang pelajar yang mengikuti program pengajian di Malaysia. Mod pengajian yang dipilih oleh pelajar-pelajar Sarjana Qira'āt di MEDIU adalah secara dalam talian.

⁵⁹ Syazwan Khalis Idrus, Data Pelajar MEDIU (*Microsoft Excel*), laman sesawang *yahoomail*, dicapai pada 10 Januari 2013, <http://us-mg5.mail.yahoo.com>.

Rajah 2.3: Kesluruhan Peratusan Pelajar

Sumber: Syazwan Khalis Idrus⁶⁰

Pusat pembelajaran yang paling aktif dalam pengajian Sarjana Qira'āt adalah di Arab Saudi. Rajah 2.3 menunjukkan sebanyak 27% iaitu seramai 13 orang yang mengikuti program pengajian di Arab Saudi. Selain itu, di Singapura, Yogyakarta dan London menunjukkan peratus yang terendah iaitu 2% bersamaan dengan seorang pelajar.

2.3.3 PhD Qira'āt⁶¹

Oleh kerana MEDIIU baru sahaja menceburi bidang institusi selama lapan tahun, bilangan PhD bidang Qira'āt tidaklah mempunyai jumlah yang ramai atau sederhana. Terdapat 4 orang sahaja yang mengikuti program PhD Qira'āt bermula sesi 2011.

⁶⁰ *Ibid.*

⁶¹ Syazwan Khalis Idrus, Ketua Jabatan Peperiksaan dan Penyimpanan, temubual dengan penulis, 11 Januari 2013.

Jadual 2.8: Bilangan Pelajar PhD

Bil.	Nama	Struktur Pengajian	Warganegara	Pusat Pembelajaran	Latarbelakang Pengajian
1.	Azzah Muiny	Struktur A Sepenuh Masa	Syria	Arab Saudi	Sarjana Usuluddin, University America Futuhah
2.	Abdullah Mohammad Yahya Ghilan	Struktur A Sepenuh Masa	Yaman	Arab Saudi	Sarjana Al-Qurān dan Usul Tafsir, MEDIU
3.	Rasheeda	Struktur A Sepenuh Masa	Sudan	Arab Saudi	Sarjana di Universiti Islam Amadraman, Sudan
4.	Mohammad Abdalla Ibrahim Hassnin	Struktur A Sepenuh Masa	Mesir	Mesir	Sarjana Pengajian Islam, Universiti Umm Darman

Sumber: Syazwan Khalis Idrus.⁶²

Jadual 2.7 menunjukkan rata-rata pelajar mempunyai Sarjana dalam pengajian Usuluddin. PhD Qira'at hanya menumpukan pengajian kepada mod pengajian dalam talian sahaja. Di Malaysia, belum ada pelajar lagi dicatatkan untuk mengambil PhD Qira'at.

2.3.4 Senarai Pelajar Yang Telah Tamat Pengajian⁶³

Terdapat 20 orang graduan sahaja yang telah menamatkan pengajian mereka di peringkat Ijazah Sarjana Muda Sains Al-Quran di MEDIIU.

Jadual 2.9: Senarai Pelajar Yang Telah Menamatkan Pengajian

Bil.	Nama	Pusat Pengajian	Warganegara	CGPA
1.	Hasbin Abd. Rahman b. Drs. Abd. Rahim	Makassar	Indonesia	1.87

⁶² *Opt.cit*, dicapai pada 13 Januari 2013.

⁶³ *Ibid*.

2.	Syamsuddin b. Abd. Rahman	Kota Bahru	Malaysia	2.84
3.	Amin Bukhori b. Mahamad	Singapura	Singapura	2.64
4.	Muhammad Iqbal	Makassar	Indonesia	3.23
5.	Uthman Mahmud Yusuf As-Sanussi	Madinah	Chad	2.59
6.	Elham Mohmed Moohmed	Madinah	Mesir	3.88
97.	Abdul Aziz Isa b. Md. Abd. Rahman	Madinah	Chad	2.76
8.	Osama Hafiz Abd. Karim	Madinah	Pakistan	2.16
9.	Afnan Mahmood Fatani	Madinah	Thailand	3.18
10.	Nouriah We Asi We Hj. Ismail	Madinah	Thailand	3.36
11.	Asma' bt. Mamu	Madinah	Thailand	2.92
12.	Yasir Rashidullah	Madinah	Bangladesh	2.37
13.	Huda Usamah	Madinah	Syria	3.97
14.	Yuyun Ernawati Samad	Makassar	Indonesia	2.56
15.	Ahmad Odeh Samkhi Qatami	Kuwait	Kuwait	3.09
16.	Khansah Dipsan Jawdah Saleh	Kuwait	Kuwait	2.91
17.	Saoud Kazem Matar Laftah	Kuwait	Kuwait	3.94
18.	Eva Nahiyatul Faniah	Makassar	Indonesia	2.17
19.	Naser Khalaf Muhammad Farhan	Kuwait	Kuwait	2.16
20.	Raisah Muzayyanah	Makassar	Indonesia	2.17

Sumber: Syazwan Khalis Idris.⁶⁴

Jadual 2.9 menunjukkan senarai pelajar-pelajar yang telah menamatkan pengajian mereka di peringkat Ijazah Sarjana Muda. Mengikut jadual di atas, graduan dari Kuwait iaitu seramai 4 orang graduan dan memiliki jumlah graduan yang teramai selain dari warganegara yang lain. Manakala, graduan Malaysia, Singapura, Mesir, Pakistan, Syria dan Bangladesh pula mewakili seorang sahaja yang menamatkan Ijazah Sarjana Muda Sains Al-Quran.

2.4 ALAT-ALAT BANTU BELAJAR⁶⁵

2.4.1 Perpustakaan MEDIIU

Perpustakaan MEDIIU dilokasikan di tingkat 14 dilengkapi dengan persekitaran yang selesa untuk pelajar mentelaah pelajaran. Di samping bekalan komputer dan internet yang mencukupi, pelajar juga disediakan dengan bahan-bahan ilmiah yang

⁶⁴ *Ibid.*

⁶⁵ Nurzamir bin Zakaria, Ketua Unit, Pereka Pengajaran, Jabatan Pereka dan Multimedia MEDIIU, temubual dengan penulis, 17 Januari 2013.

boleh dijadikan rujukan. Sekitar pemerhatian penulis di perpustakaan MEDIIU, terdapat 30 buah tesis sahaja yang dimiliki oleh alumni MEDIIU diletakkan di sana dan tesis selebihnya perlulah diminta kepada dekan-dekan fakulti sekiranya pelajar ingin membuat rujukan.

Tambahan pula, orang awam atau pelajar bukan MEDIIU juga boleh menggunakan perpustakaan yang disediakan. Di samping itu, kemudahan diberikan lagi kepada pelajar yang ingin mencari buku-buku dengan mudah dengan mengakses DBLS (*Data Based Library System*). Dengan mengakses DBLS, pelajar dapat mengetahui samada buku yang diinginkan ada atau tiada di rak perpustakaan.

Langkah yang pertama pelajar haruslah membuka laman web MEDIIU dan menekan butang *digital library*. Seterusnya, apabila muka paparan *digital library* disiarkan, pelajar haruslah menekan *markaz maṣādir al-‘ilm* dan memilih *mawḍu’āt*.

Rajah 2.4: Halaman Utama *E-Library*

Sumber: www.dlib.mediun.edu.my⁶⁶

Rajah 2.4 menunjukkan halaman utama *e-library*. Langkah kedua untuk pelajar mencari buku dengan melihat dan membuat pemilihan mengikut klasifikasi kitab

⁶⁶ *Maktabah al-Raqsiyyah fi MEDIU*, laman sesawang MEDIU, dicapai pada 20 Januari 2013, www.mediun.edu.my.

mengikut tajuk yang dipaparkan di halaman mawḍu'āt. Terdapat 23 klasifikasi tajuk yang diberikan di antaranya:

Jadual 2.10: Klasifikasi Kitab

Klasifikasi Kitab Mengikut Tajuk	
1.	<i>Al-Adab wa al-Balaghah wa al-Naqd.</i>
2.	<i>Al-Akhlāq wa al-Sulūk.</i>
3.	<i>Al-Da'wah al-Islāmiyyah.</i>
4.	<i>Al-Fatāwā al- 'Ilmiyyah.</i>
5.	<i>Al-Fiqh.</i>
6.	<i>Al-Firāq wa al-Adyān</i>
7.	<i>Al-Gharib wa al-Ma' ājim.</i>
8.	<i>Al-Hadith al-Sharif wa 'Ulumuhu.</i>
9.	<i>Al-Lughah al- 'Arabiyyah wa 'Ulumuhu.</i>
10.	<i>Al-Madhāhib al-Mu' āsirah.</i>
11.	<i>Al-Majallāt al- 'Ilmiyyah.</i>
12.	<i>Al-Qaḍāyā al-Ijtima' iyyah.</i>
13.	<i>Al-Quran al-Karīm wa 'Ulumuhu.</i>
14.	<i>Al-Riḥlāt.</i>
15.	<i>Al-Sirah al-Nabawiyyah.</i>
16.	<i>Al-Siyar wa al-Tarājim.</i>
17.	<i>Al-Tarbiyah wa al-Ta' lim.</i>
18.	<i>Al-Tārikh.</i>
19.	<i>Al-Thaqāfah.</i>
20.	<i>Al- 'Aqidah.</i>
21.	<i>Al-Wa' z wa al-Irshad.</i>
22.	<i>Fahāris al-Kutub (Bibliografi).</i>
23.	<i>Usūl al-Fiqh.</i>

Sumber: www.dlib.mediu.edu.my⁶⁷

Terdapat hampir 1255 buah buku rujukan untuk pengajian Al-Quran dan 'Ulum Al-Quran yang dimasukkan di dalam data DBLS. Ini termasuklah kitab-kitab Tafsir, 'Ulum Al-Quran dan kitab-kitab yang berkaitan dengan pengajian Al-Quran dan Qira'āt. Akan tetapi, buku-buku yang tidak terdapat di perpustakaan telah dikumpul dan dijadikan dalam bentuk PDF (*Portable Document Format*) dan pelajar termasuk orang awam bolehlah memuat turun PDF tersebut.

⁶⁷ *Ibid.* Sila rujuk gambarajah di lampiran.

Penulis menyokong teknologi DBLS yang dibuat oleh MEDIIU bagi memudahkan para pelajar bagi mendapat keperluan bahan ilmiah. Di samping itu, orang luar juga boleh memuat turun buku yang berbentuk PDF. Tindakan sebegini perlu dicontohi oleh perpustakaan lain untuk menggalakkan orang ramai menuntut ilmu dan mengamalkan budaya membaca.

2.4.2 Alat-alat pembelajaran⁶⁸

Sebelum sesi pengajian semester baru bermula, pelajar terlebih dahulu dibekalkan dengan tiga jenis alat-alat bantuan pelajaran iaitu: *audio lesson*, *master text* dan *talking book*. Walaubagaimanapun pelajar wajiblah memuat turun ketiga-tiga jenis alat bantuan pelajaran ini kerana ia mengandungi nota-nota penting di dalam semua matapelajaran bagi sesi pengajian⁶⁹. Penulis merasakan alat-alat pembelajaran ini perlu wujud di mana-mana institusi pengajian tinggi bagi memudahkan para pelajar berdiskusi.

2.4.2.1 Audio Lesson⁷⁰

Audio Lesson merupakan kelengkapan persediaan kepada pelajar-pelajar yang akan menghadiri sesi tutorial yang akan datang. Setiap pelajar mesti mengambil inisiatif sendiri untuk mengulangkaji pelajaran mengikut minggu yang telah ditentukan.

Setiap pengumuman berkenaan dengan forum, kuiz atau matapelajaran sekiranya terdapat pembetulan, pensyarah akan memasukkannya terus ke dalam *student portal* untuk perhatian pelajar⁷¹.

---

⁶⁸ Nurzamir bin Zakaria, Ketua Unit, Pereka Pengajaran, Jabatan Pereka dan Multimedia MEDIIU, temubual dengan penulis, 18 Januari 2013.

⁶⁹ Sila rujuk gambarajah di lampiran.

⁷⁰ *Opt.cit.*

⁷¹ Sila rujuk gambarajah di lampiran.

2.4.2.2 Master Text⁷²

Master text adalah buku berbentuk PDF yang boleh dimuat turun oleh pelajar. Pelajar boleh membaca *master text* ini di mana-mana tanpa perlu memasuki laman web MEDIIU. Di samping itu, pelajar juga digalakkan untuk mencetak bagi simpanan peribadi dan kegunaan ketika menghadiri kelas konvensional (*on campus*).

2.4.2.3 Talking Book⁷³

Talking book merupakan sebuah bahan bacaan yang disertakan dengan suara pembaca bagi memudahkan pelajar mendengarnya tanpa melihat kepada buku. Sebagai contoh, pelajar yang ingin mengulangkaji pelajaran secara pantas, tambahan pula pelajar boleh mendengarnya sambil membuat kerja-kerja lain.

Suara pembaca *talking book* kebanyakannya berasal dari Mesir di mana pembaca akan membacakan teks satu persatu dengan sebutan dan bacaan yang jelas. Terdapat laluan ringkas di sebelah kanan bagi pelajar yang ingin mendengar semula pembacaan tajuk-tajuk yang lepas⁷⁴.

2.5 KESIMPULAN

Pada pengamatan penulis, semua peringkat pengajian Qira'āt di MEDIIU mampu memberi ransangan dan galakkan untuk para pelajar mendalami ilmu Qira'āt. Tambahan pula, ilmu tafsir juga ditekankan agar pelajar benar-benar mendalami pengajian Al-Quran. Selain itu, MEDIIU mempunyai syarat kelayakan yang khusus dan berbeza dengan institusi yang lain untuk melanjutkan pengajian. Di samping itu, para

---

⁷² *Opt.cit.*

⁷³ *Ibid.*

⁷⁴ Sila rujuk gambarajah di lampiran.

pelajar lepasan Ijazah Sarjana Muda dan Ijazah Sarjana selain dari bidang Qira'āt juga boleh menyambung dan menimba ilmu Qira'āt di peringkat yang lebih tinggi.

Pendekatan pelajar dengan ilmu Qira'āt dieratkan lagi dengan tenaga-tenaga pengajar dari timur tengah terutamanya Mesir. Pelajar mampu memahami dan menjiwai ilmu Qira'āt dengan lebih jelas. Skema markah yang tinggi dan gaya penulisan yang ringkas tetapi memerlukan kepada penelitian yang mendalam, menggalakkan pelajar agar belajar bersungguh-sungguh dan tidak mengambil mudah akan pelajaran.

Setelah diteliti data kemasukan dan status pelajar-pelajar yang mengikuti pengajian Sains Al-Quran di semua peringkat, didapati ramai pelajar yang bukan warganegara Malaysia aktif dalam pengajian Sains Al-Quran. Ini disebabkan, pelajar-pelajar dari Malaysia lebih cenderung melanjutkan pelajaran ke Institusi-institusi Pengajian Awam, Universiti al-Azhar dan universiti-universiti Islam di luar negara.

Selain itu, MEDIIU juga bertanggungjawab dalam mengendalikan sukatan matapelajaran bagi para pelajar dengan menyediakan pelbagai kemudahan dan alat-alat bantuan belajar untuk membuatkan pelajar tidak jemu dan memahami konsep matapelajaran yang dipelajari. Kelengkapan-kelengkapan yang disediakan benar-benar menepati konsep pengajian secara sendiri dan dalam talian. Di samping itu, pelajar juga tidak tergopoh-gapah mencari bahan ke perpustakaan dan persediaan untuk belajar juga lebih mantap.